

Revista del Baix Empordà nº 71, any XVIII,

L'HOSPITAL DE POBRES DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

Miquel Borrell i Sabater, doctor en Història Moderna

Al llarg de la Baixa Edat Mitjana proliferaren els hospitals a les contrades gironines. El 995 ja consta un alberg de peregrins a Girona. El 1154 se cita l'hospici de Peralada; es coneix l'existència de l'hospital de Crespià l'any 1208; el de Besalú és citat el 1216; el de Sant Jaume d'Olot és anterior al 1310, el de Figueres l'any 1313 o el de Cadaqués el 1339 entre molts d'altres. A l'hospital de Sant Feliu de Guíxols, existent abans de l'any 1300, en un dels primers document conservats, de l'any 1373, ja es demanen almoines per poder atendre "als orfes, pelegrins, malalts, naufrags i dèbils" L'estructura arquitectònica d'aquests edificis era bastant elemental i, tot sovint, es tractava d'una senzilla habitació annexa a l'església, a la rectoria, a l'edifici de l'almoina del pa.

Aquests hospitals tenien una doble funció: la primera, subvenir a les necessitats dels pobres malalts del mateix poble, persones que vivien soles, amb problemes econòmics normalment " pobres malalts o per sans desvalguts..." i que trobaven així un refugi per guarir-se o per morir més dignament. Per aquest motiu l'hospital ha estat considerat, fins fa poc, un lloc a evitar, ja que només els pobres hi anaven a raure; la gent benestant pagava el metge perquè el visités a casa seva. Anar a l'hospital o guarir-se a casa era doncs, la línia que separava tot sovint l'estatus social en una localitat. Per la segona funció, aquests hospitals medievals es convertiren en els anomenats "hospitals de pas", centres receptors per un dia del pelegrí, del malalt que es portava a l'hospital de Santa Caterina de Girona o de l'expòsit, a qui alimentaran, escalfaran i ajudaran fins que

l'endemà l'hospitaler, si l'hospital es prou important, o bé el justícia o el pagès en altres casos, agafarà el relleu i els traslladarà al proper poble .

L'HOSPITAL DE SANT FELIU A L'EDAT MITJANA I MODERNA

La primera notícia documental que tenim de l'hospital de Sant Feliu de Guíxols correspon a una cita en el testament de Blanca de Mordenyac signat l'any 1305; l'any 1399 apareix per primera vegada el seu nom en el Manual d'Acords de la Universitat guixolencs en un pagament fet a l'hospitaler. Instal·lat inicialment en el carrer Sant Joan, quan els agustins arribaren a la vila per trencar el monopoli del monestir benedictí, s'instal·laren allí l'any 1595 i l'ajuntament traslladà l'hospital fora muralles. Per què Sant Feliu construï un nou hospital? Per esbrinar-ho hem d'analitzar els litigis entre l'abat del monestir i els jurats del poble i aquest és un dels més paorosos, que acabà amb la victòria dels monjos i el reconeixement de “castell termenat”, o sigui, reconèixer que el monestir era el senyor de la vila ganxona. Des d'inicis del segle XIII hi havia dins muralles un hospital per a pobres i pelegrins. L'any 1548 els jurats demanaren permís a l'abat per construir-hi una capella per tal que els malalts poguessin oir missa, l'abat el concedí i la posaren sota l'advocació de sant Joan Baptista i jurisdicció del monestir. La vila pagà les obres i intentà, infructuosament, convertir la capella en parròquia. El març de 1594 oferí l'edifici de l'hospital a l'orde dels agustins i set monjos arribaren a Sant Feliu. En no haver-hi prou espai per a frares i malalts, la vila construï un nou hospital fora muralles, on romangué fins a principis del segle XXI.

L'any 1602 l'edifici amidava 11 per 4 canes mentre el pati en feia 10 per 7 canes; hi havia 6 llits ben equipats. L'hospital era de propietat municipal. Els jurats (anomenats regidors des del 1714) nomenaven un administrador o procurador que tenia cura de portar els comptes de l'hospital, cobrar els censos, pagar l'hospitaler, el metge i les

medecines, així com pagar els aliments dels malalts als proveïdors. El 90% dels ingressos provenien de censos i censals i la resta de caritats.

L'ARRANCADA DEL SEGLE XVIII

El segle XVIII fou de progrés a tot Catalunya. Sant Feliu passà de mil sis-cents a cinc mil cent habitants, de quatre-centes cases, a més de mil. A mitjans del segle XVIII, amb tres llegats importants del metge Pere Tauler (3.000 lliures), del mestre d'aixa Joan Perantoni (100 lliures) i del traginer Narcís Arxer (200 lliures), s'unificaren les quatre cases que formaven l'antic hospital en un edifici únic. La mitjana anual de malalts en la segona meitat del segle XVIII era de 20.

Cada dos anys, amb el canvi de regidors, aquests prenen possessió de les propietats municipals, entre elles l'església de Sant Joan, l'ermita de Sant Elm i l'hospital, en una cerimònia on s'obrien i tancaven les portes de l'edifici i on s'escampava un grapat de terra de l'hort en senyal de la possessió civil de l'edifici. Els regidors nomenaven un administrador o procurador que era l'encarregat de portar els comptes de l'hospital, cobrar els censos, pagar l'hospitaler, el metge i les medecines, així com pagar als proveïdors els aliments dels malalts. L'hospitaler, tot sovint hospitalera, vivia en la mateixa casa de l'hospital, en treballava l'hort i era l'encarregada de vigilar els malalts, canviar-los, fer-los el menjar, fer la bugada,...Quan hi havia un elevat nombre de malalts degut a una epidèmia o a l'existència de tropa o marineria, l'ajuntament buscava qui, desinteressadament, ajudés durant uns dies a l'hospitalera.

Tenim les dades econòmiques dels anys 1728 a 1735, donades pel reverend Domènec Saguer i el botiguer Joan Blanch, administradors conjunts de l'Hospital aquests anys: l'hospital ingressà 149 lliures i en gastà 166. El dèficit serà una constant en aquesta

institució hospitalària. D'on provenien els ingressos de l'hospital? Bàsicament de pensions de censals (140 lliures), provinents dels préstecs fets a diversos guixolencs amb diners llegats a l'hospital al llarg dels segles. Una petita quantitat, 4 lliures, eren els censos que cobraven d'una casa llogada al costat de l'hospital, altres 3 lliures provenien de la capta que es feia setmanalment a l'església en la missa dominical, i altres 2 lliures provenien de caritats individuals.

Respecte a les despeses, podem passar a detallar un d'aquests anys en concret, ja que en general, es van repetint els mateixos conceptes cada any. Així la despesa més gran, 59 lliures, es dedica a obres a l'hospital; 7 lliures per menjar dels tres malalts que tenen en tot l'any, amb un total de 54 estances o dies entre tots tres; 9 lliures per la compra de medecines; 9 lliures més pel cirurgià; 3 lliures per mortalles de morts pobres de Sant Feliu, i mitja lliure per passar un expòsit a Llagostera de camí cap a l'Hospital de Santa Caterina de Girona.

L'any 1792 l'ajuntament encarregà al prevere Narcís Marsillach que es fes càrrec de l'hospital, que restava en males condicions de forma que "su albergue desdeñaban aun los mismos pobres" mentre servia per muntar-hi saraus i balls populars, una forma d'ampliar les escasses rendes que obtenia l'hospital: llogar les sales per a balls i saraus i cobrar una part dels diners que guanyaven els comedians que actuaven, esporàdicament, en el poble. Hi posà una mica d'ordre i l'any 1793 el nomenaren administrador. Narcís Marcillach, en diferents etapes, romandrà quasi mig segle al capdavant de la institució. La seva tasca fou acostar l'hospital al poble i creà una Congregació per fer companyia nocturna als malalts.

L'any 1800 veu amb joia l'aprovació per part del Consell de Castella de les Ordinacions de la Congregació de la Puríssima Immaculada Concepció per tenir cura dels malalts, demanada per Marsillach l'any 1798. És un bon exponent de la caritat compartida.

EL SEGLE XIX

Pràcticament enllestida la guerra, el mateix agost de 1813, els administradors de l'Hospital demanen al Bisbe que, per comoditat dels malalts, es pugui fer missa dins l'hospital en una capella que tenen anomenada de sant Narcís on hi ha la imatge d'aquest Sant i la de la Verge de la Misericòrdia. El mes d'octubre el Bisbe donava el seu consentiment per celebrar una sola missa cada diumenge i festius. El 29 d'octubre, diada de Sant Narcís, el reverend Benet Geli va oficiar la primera missa a l'hospital.

L'any 1829 entraren uns nous hospitalers i es va fer un nou reglament o contracte, del quals citem les clàusules que permeten entendre millor el funcionament hospitalari i la seva total relació amb la vida religiosa: L'hospitaler-a es dedicarà totalment al servei de l'hospital, tractant als malalts amb amor, tindrà un salari de 21 quartos diaris. Sense el permís del metge no pot acceptar cap malalt a menys que el vegi molt greu, tant si és veí com foraster. L'hospitalera només podrà sortir de l'hospital per anar a comprar o a buscar les medicines, i l'hospitaler farà tots els encàrrecs i captes que se li encomanin. Als hospitalers se'ls cedeix l'hort per cultivar i d'ell s'hauran de treure les hortalisses per als malalts i les herbes medicinals. Per fer les bugades de la roba i per estavellar llenya se'ls donarà set rals per jornal. Tenen dret gratuït a foc, llenya, llum, sal, medicines, metge, cirurgia, roba de llit, i queden exempts de pagar el cadastre i dels serveis personals. L'hospitaler cobrarà dues pessetes per cada capta que faci i un sou extra d'una pesseta diària si té cinc o més malalts. També té dret a un terç del gra que es culli en l'era que té l'hospital, com també un terç del batre i a la capta del vi

L'any 1838 es feren noves obres, es traslladà la capella al pis superior, s'ampliaren les "quadres" o cambres, tot plegat mentre continuaven soterrades lluites entre les faccions municipals, que usaven a voltes l'hospital per dirimir les seves parcel·les de poder, com

abans havia estat ja amb el monestir. L'any 1845 amb una donació de diversos ganxons que havien fet fortuna fóra de la vila es feren noves obres, es construí l'escala exterior i dues sales de convalescència. L'any 1853 l'hospital disposava de dues cambres, una d'homes i una de dones, amb 7 llits cadascuna, dues sales de convalescència amb un total de 4 llits i la capella. La mitjana anual de malalts atesos era de 140.

Un bon nombre d'emigrants guixolencs que feren fortuna crearen l'any 1855 la Junta de Auxilios, una institució per aportar diners a l'hospital en la seva tasca d'ajudar els més necessitats, cobrir dèficits i finançar obres de reforma i ampliació de l'hospital. Filantropia, recordança dels orígens, lligam amb la pàtria, l'única, que és la terra que els ha bressolat, la que han trepitjat de petits, la que han mamat. Guixolencs de Sant Feliu, de Barcelona, de Marsella, de Matanzas, de L'Havana, de Montevideo, de Puerto Rico. Totes les grans famílies del segle XIX: els Llagostera, Arxer, Cibils, Casas, Patxot, Sicars, Buxó, Calçada, Bernich, Cabarrocas, Ribas, Balmaña, Rabell, Estrada, Remus, Plaja, Romaguera, Font. I els llegats individuals de Miquel Surís a l'hospital el mateix 1855, que mig segle més tard serviria per construir l'asil Surís i el d'Antoni Vidal i Calzada el 1867, que serviria per fundar el col·legi Vidal.

L'any 1858 arribaven, per treballar a l'hospital, les germanes Terciàries de Santa Teresa o Carmelites de la Caritat. L'any 1859, el primer de les germanes a San Feliu de Guíxols, l'estat econòmic de l'hospital fou el següent: ingressaren 20.766 rals de velló (dels quals 2.089 foren de caritats i 14.600 de donacions) i gastaren 24.126 rals (10.860 en manutenció, 1.141 en medicines, 2.219 en diversos i 9.906 de sous de les germanes i hospitalers). Les propietats de l'hospital, des de l'any 1857, eren: una casa al C/Processó llogada per 440 rals anuals; una casa al C/Creu llogada per 384 rals anuals; dues cases al costat de l'hospital llogades per 320 i 384 rals; i un magatzem al C/Mall sota la zona de la convalescència, llogat per 260 rals anuals.

L'any 1864 el personal de l'hospital era el següent: per un costat el personal extern (metges, cirurgians, sagnadors). Els metges s'anaven tornant per mesos o trimestres en el servei de l'hospital i eren pagats a través de l'ajuntament. El personal intern i fix el formaven les germanes, que cobraven 1.213 rals anuals entre totes, i el matrimoni format per Narcís i Maria Cosp, el primer com infermer amb un sou de 1.440 rals 184 de 297 anuals i la seva dona com a serventa amb un sou de 730 rals anuals. Respecte al moviment econòmic, els ingressos i les despeses oscil·laven al voltant dels 18.000-19.000 rals anuals. Els ingressos corresponien un 20% al lloguer de cases i finques i la resta a captes, almoines, donatius i subvencions de la Junta d'Auxilis de Barcelona i la Junta Surís. Respecte a les despeses, el 40% era per manutenció, un altre 40% per sous, i la resta per medicaments, capella, reposició de material i roba.. Respecte al nombre de malalts i estances que es realitzen és bastant irregular amb una lleugera tendència a augmentar tant el nombre de malalts com el la mitjana d'estada a l'hospital, uns 70 malalts anuals.

Trobo interessant transcriure les Cobles cantades per l'hospitaler de Sant Feliu per la diada de Pasqua, quan feia la recapta d'almoines

“O cors debots y piadosus en esta festa pascual a favoriu generosos los malalts del hospital. L'hospital de aquesta vila, de medis esta faltat per dar tota la asistencia al malalt necessitat doneu pues en abundancia sens temor a cadar mal. Y si hara dar no pudeu a madida y cumplimen del que vostra cor bus dicta feu en vostra testament que us sera de Deu pagat a la patria celestial Sia vos sian fideus sian quartus d'egallina o de tusino los peus que tot ben be tot acompanya per fer a olla cabal Lo pa que es tan necessari per fer sopa cuan cumbé y mesclar ab la vianda dels apats per pasar be feu que sia blanch y tendra y esponjat con la ponal Y de vi que non parlem axó ja ba de callada procureu que sia vo y no causia ventrallada ,bo sera sinc de set quartus y millor si es ral

Bona Pascua us desitjan patisis sempre amats ab salut t bosa plena y l'or net de pecats desitjantus al de la vila com també los del Rabal (AHMSFG, Hospital Capsa 23, llig 2)

SEGLES XX I XXI

Mèdicament començava bé l'hospital el segle: si l'any 1901 la mitjana d'estances per malalt era de 5,03 a l'any 1905 havia baixat a 3,44. En canvi econòmicament, l'ensurt inicial no podia ser pitjor: el gener de 1906 la Junta Surís comunicava a la Junta de l'hospital, l'acabament del donatiu semestral que des de l'any 1855 li havia donat el qual representava, a l'engròs, un 30% dels ingressos de l'hospital. El llegat Surís s'havia invertit en la construcció de l'Asil Surís, que perdura encara avui dia.

L'any 1915, pagat per les germanes Llagostera, s'inauguraven dues sales per tuberculosos, es feren pactes amb Mútues per a tenir cura dels seus associats i s'instal·là un quiròfan. L'any 1920 l'hospital rep en donació de Cristòfol Fraginalls les cases nº 12 i 14 del C/Girona; l'any 1921, per rendibilitzar les seves instal·lacions, es signa un contracte amb la societat La Previsión Guixolense per tal que els seus associats s'operin i siguin assistits a l'hospital. Continuava així la reconversió de l'Hospital de Pobres de Jesucrist en un hospital obert a tota la població, que oferia uns serveis mèdics i un material cada vegada més especialitzat. El metge, que si fins feia poc, curava exclusivament amb els seus coneixements, sofrirà una positiva evolució mitjançant la qual necessitarà cada vegada més material, estris i aparells que no pot anar traginant de casa en casa i que tot sovint, no pot comprar per tenir-los a la seva consulta. D'aquesta forma, el poble anirà reconvertint una casa de caritat, bastant temuda per a tothom, en una clínica, entesa com a institució on es realitzen activitats mèdiques i quirúrgiques. L'hospital serà cada cop més freqüentat per la població, no ja com a pobres, sinó com a

usuaris. Amb aquesta nova dimensió, l'hospital oferirà tres classes d'estances: les gratuïtes, com sempre, per a les famílies pobres, continuant la finalitat primera de la seva fundació; les de primera classe, per aquelles famílies o malalts que tenen capacitat econòmica i que usen l'hospital o bé perquè resten sols o bé perquè en veuen els avantatges sanitaris; i les de segona classe, que paguen sis pessetes diàries, que són aquelles famílies d'ingressos normal, "ni rics ni pobres" com en deien els mateixos administradors. Per aquest motiu es comença a reanomenar l'hospital d'epobres com a Quinta de Salut, Clínica o Sanatori. Expliquen també que l'hospital no és un lloc per anar a morir, sinó per a guarir-se. En la dècada 1920, els ingressos consisteixen, de mitjana, en l'aportació d'un 27% de l'ajuntament; la Junta d'Auxilis un 20%; les almoines un 25% i la resta entre els lloguers i els llegats fixes. Entre les despeses, els salaris s'emporten un 25%; els queviures un 50% i entre metges i farmàcia un 10%.

L'arribada de la Segona República canvià el nom d'Hospital de Pobres pel de Hospital Municipal, que disposava de 90 llits. En el nou reglament s'especifica que a l'hospital no es farà ostentació de cap tipus de religió ni acte religiós. Els trets anaven, evidentment per a les germanes i el capellà. Si fins ara religió i hospital eren inseparables ara s'intentarà desllindar la tasca assistencial de les germanes de les seves creences religioses. L'asèpsia, no només higiènica, sinó també moral, es convertiria per pocs anys, en una característica de l'hospital guixolenc. Per ser admès a l'hospital es requerien tres condicions: ser natural o veí de Sant Feliu de Guíxols, trobar-se en la més absoluta pobresa i exhibir la papereta d'admissió signada per l'alcalde o el director de l'hospital, un cop vist el certificat mèdic corresponent. Si aquest malalt pobre intern a l'hospital heretava, hauria de pagar les despeses ocasionades sempre que no pugessin a més d'un vint-i-cinc per cent de l'herència. Respecte al règim administratiu de l'hospital

el capítol tercer del Reglament crea una Junta autònoma presidida per l'Alcalde, i formada pel Regidor Síndic i cinc veïns nomenats per l'ajuntament (Director, Sots-Director, Comptador, Tresorer i Secretari)

Acabada la guerra civil, l'any 1942 l'hospital va enviar un informe a la Junta provincial de Beneficència de Girona: la superfície construïda era de 972 m², tenia 156 metres de façana; un hort de 424 m²; 1 pavelló; 8 sales amb 10 llits cadascuna; dos pisos amb mosaic; il·luminació natural i elèctrica; 50 forats oberts a patis i 34 al carrer; dues grans superfícies vidrades en la sala; un quiròfan asèptic; una galeria en el primer pis i una en el segon; un magatzem de roba; un de queviures. Nou germanes; tres servents i un infermer; dos munta-cargues; dos parallamps; telèfon; 12 lavabos a pressió i sifó; 12 urinaris, sis per pis; lavabos amb aigua freda; dos banys, dos de portàtils, i dues dutxes; 87 llit (77 gratuïts i 10 de pagament); cuina econòmica, de carbó, de gas i elèctrica; sala d'autòpsies i de raigs X; dos metges de sala i un total de 154 malalts amb 9.696 estances, amb un mitjana diari de 30 llits ocupats; el pressupost anual voltava les 70.000 pessetes (rendes: 35.000, subvencions: 11.000, altres: 24.000) L'anòmala situació del país no ajudava gens ni mica i el començament de l'any 1944 el dèficit arribava a les 32.000 pessetes.

Amb una barreja d'asil i clínica l'hospital anà funcionant rebent molts de llegats i amb l'ajut municipal. L'any 1966 es importantíssim en la vida de l'hospital: les germanes carmelites de la Caritat, instal·lades a l'hospital des de 1858, degut a la crisi vocacional i la manca de personal volen retirar les germanes de l'hospital per dedicar-les a tasques de captació de noves adeptes i de vocació. La Junta buscarà un substitut a la gran tasca feta per les germanes, el nou d'octubre es dona per dissolta la comunitat de les germanes carmelites a l'Hospital, se'ls fa un agradable comiat el 2 de novembre i l'endemà, dia tres

de novembre de 1966 arriben les Germanes de Sant Josep que vivien a Solius per fer-se càrrec de l'hospital.

Més informació estadística: l'any 1969, més a més del consignat l'any 1942, hi ha més cambres individualitzades o de dos llits, cuina a butà, assecadora mecànica, aigua calenta, calefacció de carbó, central, 1 ascensor, no té instal·lacions mèdiques, ni quiròfan, ni laboratoris, cap servei ni especialitat mèdica, però hi consten 2 metges, 1 infermera en cap, 1 infermera, 1 capellà, 7 germanes, que treballen sobre 8.580 estances amb 148 ingressats, 15 malalts de beneficència (5.400 estances), 85 distingits (tarifa reduïda, 2.782 estances) i 48 privats (tarifa completa, 398 estances). El canvi era important: per primera vegada a la història de l'hospital els malalts de pagament superaven àmpliament als de beneficència. Estadísticament, acabava de desaparèixer "l'Hospital de Pobres de Jesucrist" fundat el segle XIV. Les innovacions mèdiques, l'allargament de l'esperança de vida, l'increment de les assegurances de jubilació, els canvis en la vida familiar que comportaven un augment de la solitud dels ancians, havien capgirat les funcions de l'hospital que s'anava convertint lentament en un geriàtric on cada vegada serien menys els indigents que no podien pagar ni una part de les estances. L'hospital es començava a veure una alternativa, ni que fos, temporal, per resoldre els problemes que plantejaven a les naixents classes obreres i mitjanes els ancians familiars. La mitjana d'estances corrobora aquesta nova funció de l'hospital: els malalts de beneficència amb un mitjana de 360 estances l'any representen encara el concepte antic de l'hospital: ancians pobres sense recursos ni família que romanen tot l'any en l'hospital, la seva tomba en vida. En canvi els malalts de pagament (tarifa reduïda o completa) representen el nou concepte: malalts joves i grans que, per impossibilitat de ser atesos en la pròpia família (tothom treballa els anys seixanta, què fer-ne dels avis?) passen la seva malaltia i convalescència en la institució assistencial.

Estances curtes, un mes en els de tarifa reduïda i una setmana els de tarifa completa, el temps necessari per refer-se d'una operació, o una malaltia passatgera.

L'arribada de la democràcia portà fortes preocupacions als patrons i administradors per dilucidar la propietat i la possessió de l'hospital fins que l'any 1988 s'aprovà l'Organisme Autònom Municipal "Hospital de Sant Feliu de Guíxols" amb una Junta rectora presidida per l'alcalde; els objectius de l'hospital: l'atenció sòcio-sanitària en els seus aspectes preventius, assistencials, rehabilitadors i de reinserció social, la potenciació de la medicina preventiva, l'epidemiologia, la docència i l'educació. Amb el nou Reglament de 1988, la Junta Rectora inicià el projecte per la qual s'havia creat: convertir l'hospital en una residència assistida per als ancians de la població. L'any 2003 s'abandonà l'hospital per ocupar un nou edifici a la carretera de Palamós: l'antic edifici és avui dia un servei cultural municipal i l'anomenat hospital, com la majoria dels hospitals locals, es reconvertí en residència geriàtrica. El pas efectuat era el clàssic de tots els hospitals medievals: hospital de pobres... clínica....residència d'avis... centre cultural o administratiu: els hospitals de Girona, Santa Coloma de Farners, Palafrugell, Begur, Tossa, Crespià, Besalú, en són una bona mostra.

OCTAVES I DÈCIMES DE L'HOSPITAL DE POBRES DE SANT FELIU DE GUÍXOLS DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIX (AHMSFG, Hospital, Capsa 10, Ll. 13). Són 32 octaves i dècimes escrites en castellà incitant als rics que ajudin als pobres, menys quatre dècimes escrites en català que transcriu: "Las quatro décimas que siguen, destinadas al examen o declamacion contra los ricos avaros, se ha procurado fuesen en lengua catalana, por parecer este idioma mas a proposito para el intento

16.- Si ets un rich ve ben fornit / y al malalt pobre un negat
val mes ser pobre pelat / antes que ser rich podrit
que un rich dur y empedernit / en mitg de sa bella bulla
bé podrà fer tot quant vulla / que en loc el no ha de entrar ell
que amés entrarà un camell / per lo forat de una agulla.

17.-Qui ab lo pobre gran o xich / es avaro, mesquí y sech
va ben dirigit ? No ho crech / Podrà salvarse? men rich.
Aquell mateix que, com dich, / així secseja son such
sia marquès, compte o duch / sia un sabi o sia un soch
mereix ser tiral al foch / puig es tant sech com un bruch.

18.-Tu que vens aqui inflammat / de un foch piados que te abrasa
vens molt be, perque esta casa / es casa de Caritat.
Ella farà ab propietat / que en lo bon desitg que tens
de un be reciproch e inmens / tu y malalt quedeu igual
tu ab lo merit de sos mals / y ell ab lo fruit de tos bens.

19.- Qui, mirant per son profit / vulla ser un rich perfet
ab lo malalt y pobret / emplehi quant ha adquirit.
Pero aquell que ni un ardit / vol donar per sa salut
sa ganancia haura perdut / Y es veura en la eternitat
en sa avaricia engañat / y en son negoci abatut.